



การศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

นิธิศ วงศ์ตุลาการ, สรัญญา แสงอัมพร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

อีเมล: oatzwongtulakan@gmail.com

สันติ อุจนะนำ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

อีเมล : Santi2509aun@gmail.com

Received : November 25, 2022 Revised : December 2, 2022 Accepted : June 22, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ เพื่อศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน โดยใช้ข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 378 คน แล้วทำการทดสอบสมมติฐานด้วยความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากร โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์และเปรียบเทียบขนาดของผลกระทบหรือความสัมพันธ์

ผลการศึกษา พบว่า จากการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงเส้น พบว่า ตัวแปรได้แก่ เรื่องเพศ เรื่องระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เรื่องทุนการศึกษา เรื่องความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยและเรื่องขนาดโรงเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติ จากนั้นเมื่อทำการเปรียบเทียบด้วยค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน พบว่า ตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากที่สุดคือ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า รองลงมาคือ ระดับความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียน และสุดท้ายคือ นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน/รับจ้าง อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากที่สุดคือ นักเรียนเพศชาย รองลงมาคือ โรงเรียนที่มีขนาดปานกลาง และสุดท้ายคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดา/ผู้ปกครอง

คำสำคัญ: ผลการเรียนรู้ของนักเรียน, ปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช



The Study of The Education Inequality Factors Affecting to Student's Education Achievement under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

Nitis Wongtulakan, Sranya Saengamporn

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus.

E-mail: oatzwongtulakan@gmail.com

Santi Aunjanam

Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus.

E-mail : Santi2509aun@gmail.com

Abstracts

A study of educational inequality factors affecting educational achievement of students in schools under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office. intended for To study the educational inequality factors that affect students' educational achievement. Data from 378 students in schools under the Nakhon Si Thammarat Secondary Educational Service Area Office were used, and then tested the hypothesis with differences between population groups. using linear regression analysis to study the relationship and compare the magnitude of the effect or relationship.

The results showed that from the linear regression analysis, it was found that the variables were gender, parents' education level. about scholarship on the intention to study at the university level and the size of the school statistically significant Then, when compared with standard coefficients, it was found that the independent variable that had the most positive impact on educational achievement was students whose parents had a bachelor's degree or equivalent, followed by their intention to continue their studies. in the university students and finally Students whose fathers are private employees/employed However, the study also found that the independent variable that had the most negative impact on educational achievement was male students, followed by medium schools. And finally, the average monthly income of parents/guardians.

Keywords: school-record, educational inequality factor, the secondary educational service area office Nakhon Si Thammarat.



บทนำ

ความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่อยู่กับสังคมไทยมายาวนาน และก่อให้เกิดปัญหาที่หลากหลาย ทั้งทางด้านสังคม การเมือง และการพัฒนาเศรษฐกิจในระยะยาว โดยความหมายของความเหลื่อมล้ำตามราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ความต่างกัน ความไม่เสมอกัน หรือความไม่เท่าเทียมกันระหว่างปัจเจกบุคคล ระหว่างกลุ่ม หรือระหว่างประเทศ ความเหลื่อมล้ำอาจมีหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง อย่างไรก็ตามความเหลื่อมล้ำโดยตัวเองไม่ใช่ปัญหา เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ทุกคนจะเท่าเทียมกันในทุกเรื่อง ความเหลื่อมล้ำจะเป็นปัญหากลายได้ 2 เงื่อนไขประการแรก คือ ช่องว่างระหว่างคนรวยคนจนไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม มีความเห็นเป็นการทั่วไปว่ามีคนรวยจำนวนมากซึ่งรวยอย่างไม่สมควรรวย ยกฐานะขึ้นมาได้เพราะการเอาเปรียบสังคมคอร์รัปชันประการสอง คือ การที่มีคนจำนวนมากซึ่งจนอย่างไม่สมควรจน จนเพราะขาดโอกาสทั้งที่ไม่ได้เกียจคร้าน และยังตั้งใจทำมาหากิน โดยรูปแบบความเหลื่อมล้ำในภาพรวมได้ 3 รูปแบบ 1) ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่งและรายได้ 2) ความเหลื่อมล้ำด้านการกระจายโอกาส และ 3) ความเหลื่อมล้ำด้านอำนาจ โดยปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคมนั้น เกิดจากหลากหลายปัจจัย เช่น ต้นทุนทางสังคมโอกาสและการเข้าถึงการศึกษา การรักษาพยาบาล สวัสดิการต่าง ๆ เศรษฐกิจ ชนชั้นทางสังคม เป็นต้น (วินิจ ฝาเจริญ, 2564, หน้า 4)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute : TDRI) ได้มีรายการแนวโน้มความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ.2519 – 2562 โดยพิจารณาจากความเปลี่ยนแปลงของดัชนีชี้วัดความเหลื่อมล้ำที่ใช้กันอยู่ทั่วไป คือ ค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient) โดยจากรายงานพบว่าความเหลื่อมล้ำในประเทศไทยทยอยลดลงอย่างต่อเนื่องในระยะประมาณ 30 ปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามการวัดความเหลื่อมล้ำไม่ใช่มิติของเศรษฐกิจหรือรายได้เท่านั้น แต่ด้านหนึ่งที่สำคัญและเป็นปัญหาเรื้อรังมาอย่างยาวนาน คือ “ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา” ซึ่งการศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตเนื่องจากการศึกษาช่วยเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคล และเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงระดับความรู้และประเภทของความรู้ที่บุคคลถนัดตามที่สามารถศึกษามา โดยบุคคลสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการประกอบอาชีพและการพัฒนาศักยภาพของตนเอง สร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคมตลอดจนประเทศชาติ ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นประเด็นปัญหาที่มีหลายมิติ และค่อนข้างซับซ้อน เพราะเป็นปัญหาที่เกิดจากหลายปัจจัยที่มีความละเอียดอ่อนไม่สามารถวัดได้ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและระบบบริหารการศึกษาแต่เพียงอย่างเดียว มีความเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ความรู้ สภาพสังคมและการเลี้ยงดู ที่เป็นประเด็นให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาได้เช่นกัน โดยการเข้าถึงระบบการศึกษาหรือโอกาสเข้าถึงระบบการศึกษานั้นเป็นเพียงมิติในเรื่องของปริมาณแต่ไม่สามารถบ่งชี้ถึงคุณภาพของประชาชนได้อย่างสมบูรณ์ 5 ความจริง ว่าด้วยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่สกัดไม่ให้เด็กต้นทุนต่ำได้ไปต่อ 1.) ครอบครัวของนักเรียนยากจน 2.) เด็กนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลไม่ได้กินข้าวเช้า 3.) เด็กในพื้นที่ทุรกันดารต้องเดินเท้าไปโรงเรียน 4.) มีนักเรียนกำพร้าจำนวนมากออกจากระบบการศึกษา 5.) สภาพบ้านที่ทรุดโทรม ปัญหาดังกล่าวทำให้คนรุ่นใหม่ที่มีต้นทุนต่ำไม่มีความรู้ความสามารถมากพอจะพลิก



พื้นและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีกว่ารุ่นก่อนหน้า ทำให้เกิดวงจรความยากจนเวียนซ้ำไป ซึ่งความรู้ความสามารถของคนรุ่นใหม่สำคัญต่อการรับมือวิกฤตสังคมผู้สูงอายุที่กำลังเข้ามา อีกทั้งปัญหาต้นทุนที่ต่ำนี้ยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

จะเห็นได้ว่าการศึกษาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมในอดีตพบว่าในประเทศไทยได้มีการศึกษาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในประเทศไทยโดยใช้ดัชนีจีนี (Gini index) เพื่อสะท้อนและวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ในระดับมหภาคจากข้อมูลทุติยภูมิ แต่สำหรับการศึกษาในระดับจุลภาคนั้นยังคงมีจำนวนไม่มากนัก ได้มีการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยเป็นข้อมูลรูปแบบจุลภาครายบุคคล ซึ่งได้มีแนวคิดหลักคือ ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้นเป็นความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนั้น นอกจากนี้ภูมิหลังด้านเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนแล้ว สถานศึกษาและตัวของนักเรียนก็อาจเป็นปัจจัยสำคัญที่มีนัยยะต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2563, หน้า 2)

ดังนั้นเพื่อให้ทราบถึงเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างชัดเจนและสามารถนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ถึงข้อเสนอแนะหรือนโยบายเพื่อลดปัญหาจากเหตุปัจจัยความเหลื่อมล้ำและพัฒนาการเรียน การศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนจึงเป็นเรื่องที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนและลดความเหลื่อมล้ำทางด้านการศึกษา ประกอบกับผู้วิจัยเป็นครูซึ่งรับราชการบรรจุที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยวิธีสุ่มอย่างง่ายแล้วนำไปทดสอบสมมติฐานทางสถิติเพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 6,616 คน โดยจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชผ่านระบบออนไลน์

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 378 คน โดยผู้วิจัยทราบถึงจำนวนของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน



เขตพื้นที่การศึกษาจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการของ Taro Yamane (1970) โดยจากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 377.20 ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ 378 คน

2. เทคนิควิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ไม่มีการกำหนดรายชื่อ นักเรียนที่จะทำการเก็บแบบสอบถาม โดยจะสุ่มทั้งสิ้น 378 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตมาเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดและแนวทางในการจัดทำแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ได้แก่ เกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของครอบครัวนักเรียน ได้แก่ ความสามารถในการเบิกจ่ายค่าเล่าเรียน สถานะภาพของบิดาและมารดา รูปแบบการพักอาศัยของนักเรียน รายได้เฉลี่ยของบิดาและมารดา/ผู้ปกครอง อาชีพบิดา อาชีพมารดา อาชีพผู้ปกครอง และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะการศึกษาของนักเรียน ได้แก่ การได้รับทุนการศึกษา ระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย และระดับการทบทวนบทเรียน

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะของสถานศึกษา ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน ระดับความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ภายในโรงเรียน และระดับการดูแลเอาใจใส่ของบุคลากรในโรงเรียน

ตอนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องการเรียนในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ

4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม สามารถแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน ส่วนที่ 2 ปัจจัยความเหลื่อมล้ำของนักเรียน ส่วนที่ 3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก และส่วนที่ 4 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

ในส่วนของการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสร้างแบบสอบถามและได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการสื่อความหมายได้ตรงประเด็น ชัดเจนและเหมาะสม ต่อมาผู้วิจัยดำเนินการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างประเด็นคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC) โดยให้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ปรับปรุงแก้ไขให้ได้แบบสอบถามที่เหมาะสมกับการวิจัยสูงสุด



5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเตรียมแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ และใช้วิธีการการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หรือการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 378 ตัวอย่าง โดยข้อมูลแบ่งออกเป็นทั้งสิ้น 4 ส่วน คือ 1.) ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน 2.) ปัจจัยความเหลื่อมล้ำของนักเรียน 3.) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอก และ 4.) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) เมื่อได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด สร้างคู่มือลงรหัสและนำข้อมูลลงรหัส จากนั้นนำข้อมูลที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปรวบรวมข้อมูลหัตถุณิที่เกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนและลักษณะของโรงเรียน

3) ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4) ศึกษาลักษณะความเหลื่อมล้ำจากภูมิหลังของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน

5) ทดสอบสมมติฐานโดยอ้างอิงจากกรอบแนวคิด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 ภาพรวมของแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

Model Summary				
Model	R	R ²	Adjusted R ²	Std. Error of the Estimate
1	0.667 ^a	0.445	0.419	0.444394

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบ R²

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	57.109	17	3.359	17.011	0.00**
Residual	71.095	360	0.197		
Total	128.204	377			



ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น

ตัวแปรอิสระ	Coef.	Std.E.	Standardized Coef.	t	Sig
(Constant)	2.530	0.164		15.395	0.000**
sex1	-0.321	0.058	-0.246	-5.549	0.000**
income	-0.032	0.028	-0.062	-1.144	0.253
jobfad1	0.012	0.161	0.005	0.075	0.940
jobfad2	-0.004	0.146	-0.002	-0.030	0.976
jobfad3	0.392	0.217	0.084	1.806	0.072
jobfad4	0.134	0.102	0.115	1.313	0.190
jobmad1	0.073	0.133	0.038	0.549	0.583
jobmad2	-0.069	0.139	-0.022	-0.496	0.620
jobmad3	0.395	0.279	0.069	1.417	0.157
jobmad4	0.031	0.102	0.027	0.304	0.761
edu	0.541	0.059	0.463	9.113	0.000**
scholarship1	0.102	0.050	0.086	2.023	0.044*
university	0.073	0.023	0.136	3.120	0.002**
sized1	-0.023	0.101	-0.010	-0.226	0.822
sized2	-0.120	0.052	-0.102	-2.317	0.021*
physical	0.042	0.031	0.068	1.372	0.171
people	-0.001	0.027	-0.001	-0.022	0.982

หมายเหตุ : * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 สามารถเขียนแทนค่าสัมประสิทธิ์ได้ดังสมการที่ (1) ดังนี้

$$\begin{aligned} \widehat{gpa}_x = & 2.530 - 0.321(sex)** - 0.032(income) + 0.012(jobfather1) \\ & - 0.004(jobfather2) + 0.392(jobfather3) + 0.134(jobfather4) \\ & + 0.073(jobmom1) - 0.069(jobmom2) + 0.395(jobmom3) \\ & + 0.031(jobmom4) + 0.541(edu)** + 0.102(scholarship1)* \\ & + 0.073(university)** - 0.023(sized1) - 0.120(sized2)* \\ & + 0.042(physical) - 0.001(people) \end{aligned}$$

(1)

หมายเหตุ : * หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึงมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01



จากสมการที่ (1) เพื่อดูภาพรวมของสมการถดถอยเชิงเส้นตามแบบจำลองที่กำหนดสามารถประมาณค่า R^2 ได้ดังตารางที่ 1 พบว่า ค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.445 อธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน ปัจจัยด้านภูมิหลังครอบครัว ปัจจัยด้านการศึกษาของนักเรียน และปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยกล่าวเป็นปัจจัยที่อยู่ภายใต้แบบจำลองสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ร้อยละ 44.5

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่า F-Statistics เท่ากับ 17.011 และมีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 หมายความว่าปฏิเสธสมมติฐานหลัก H_0 : ค่าสัมประสิทธิ์ทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0 ยอมรับสมมติฐานรอง H_1 : มีค่าสัมประสิทธิ์อย่างน้อย 1 ตัวที่ไม่เท่ากับ 0 R^2 ภายใต้แบบจำลองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 อธิบายได้ว่า ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน ปัจจัยด้านภูมิหลังครอบครัว ปัจจัยด้านการศึกษาของนักเรียน และปัจจัยด้านสถานศึกษา สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาได้ในระดับประชากร

จากตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาระหว่างปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ของนักเรียน ปัจจัยด้านภูมิหลังครอบครัว ปัจจัยด้านการศึกษาของนักเรียน และปัจจัยด้านสถานศึกษา ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยจากตัวอย่างสามารถอธิบายได้ดังนี้

ในภาพรวมพบว่าตัวแปรปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ได้แก่ ตัวแปรเรื่องเพศ , ตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน , ตัวแปรเรื่องการได้รับทุนการศึกษาของนักเรียน , ตัวแปรเรื่องระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย และตัวแปรเรื่องขนาดของโรงเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน ดังนี้

ตัวแปรเรื่องเพศ พบว่า sex1 นักเรียนมีเพศมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.321 Sig เท่ากับ 0.00 หมายความว่าเพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยเฉลี่ยน้อยกว่าเพศหญิงประมาณ 0.321 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า edu นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.541 Sig เท่ากับ 0.00 หมายความว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปโดยเฉลี่ยมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาไม่เกินปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ประมาณ 0.541 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตัวแปรเรื่องทุนการศึกษา พบว่า scholarship1 นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.102 มีค่า Sig เท่ากับ 0.044 หมายความว่านักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับทุนการศึกษาประมาณ 0.102 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตัวแปรเรื่องความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย พบว่า university ระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.073 มีค่า Sig เท่ากับ 0.002 หมายความว่า เมื่อระดับ



ความตั้งใจในการศึกษาต่อเพิ่มขึ้น 1 ระดับ จะมีผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น 0.073 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตัวแปรเรื่องขนาดโรงเรียน พบว่า sized2 โรงเรียนขนาดปานกลางมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -0.12 มีค่า Sig เท่ากับ 0.021 หมายความว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่อยู่ประมาณ 0.12 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ต่อมาเมื่อทำการเปรียบเทียบผลกระทบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน (Standardized Coefficient) เพื่อปรับฐานที่แตกต่างกันระหว่างตัวแปรอิสระให้สามารถพิจารณาพร้อมกันได้ พบว่า ตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากที่สุด คือ edu นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.463 หมายความว่าเมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจะมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาไม่เกินปริญญาตรีประมาณ 0.463 คะแนน

รองลงมาคือ university ระดับความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.136 หมายความว่า เมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ หากนักเรียนมีระดับความตั้งใจที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น 1 ระดับ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น 0.136 คะแนน และสุดท้ายคือ jobfather1 นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน/รับจ้างมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ 0.115 หมายความว่า เมื่อสมมติให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นักเรียนที่บิดามีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน/รับจ้างมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่านักเรียนที่บิดาทำอาชีพอื่น ๆ ประมาณ 0.115 คะแนน

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาายังพบว่าตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากที่สุด คือ sex1 นักเรียนเพศชาย จากการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ -0.246 หมายความว่านักเรียนที่เป็นเพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่เป็นเพศหญิงประมาณ 0.246 คะแนน รองลงมาคือ sized2 โรงเรียนที่มีขนาดปานกลาง จากการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ -0.102 หมายความว่านักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนขนาดปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ประมาณ 0.102 คะแนน และรองลงมาคือ income รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดาและมารดา/ผู้ปกครองมีค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐานเท่ากับ -0.002 หมายความว่า เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่ นักเรียนที่บิดาและมารดา/ผู้ปกครองมีรายได้สูงขึ้น 1 ช่วง จะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาลดลงประมาณ 0.002 คะแนน



การอภิปรายผล/สรุป

เพื่อศึกษาปัจจัยความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จากการศึกษาด้วยการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากร พบว่า ตัวแปรเรื่องเพศ ตัวแปรรายได้เฉลี่ยต่อเดือนบิดาและมารดา/ผู้ปกครอง ตัวแปรอาชีพบิดา ตัวแปรอาชีพมารดา ตัวแปรการได้รับทุนการศึกษา และตัวแปรระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ตัวแปรขนาดโรงเรียน ตัวแปรความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ภายในโรงเรียน และตัวแปรการดูแลเอาใจใส่ของบุคลากรในโรงเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามการทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรไม่สามารถอธิบายขนาดของผลกระทบได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยเชิงเส้น โดยกำหนดให้ตัวแปรตาม คือ เกรดเฉลี่ยของนักเรียน ส่วนตัวแปรอิสระคือตัวแปรที่ได้ผ่านการทดสอบสมมติฐานความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากร ได้แก่ ตัวแปรเรื่องเพศ ตัวแปรรายได้เฉลี่ยต่อเดือนบิดาและมารดา/ผู้ปกครอง ตัวแปรอาชีพบิดา ตัวแปรอาชีพมารดา ตัวแปรการได้รับทุนการศึกษา และตัวแปรระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ตัวแปรขนาดโรงเรียน ตัวแปรความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ภายในโรงเรียน และตัวแปรการดูแลเอาใจใส่ของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งนี้จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์และทดสอบสมมติฐานภายใต้สมการถดถอยเชิงเส้น พบว่า ตัวแปรเรื่องเพศ ตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ตัวแปรเรื่องทุนการศึกษา ตัวแปรเรื่องความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยและตัวแปรเรื่องขนาดโรงเรียน เป็นตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง ตัวแปรอาชีพบิดา ตัวแปรอาชีพมารดา ตัวแปรอาชีพผู้ปกครอง ตัวแปรความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ภายในโรงเรียน และตัวแปรการดูแลเอาใจใส่ของบุคลากรในโรงเรียน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความเหลื่อมล้ำที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระที่มีนัยสำคัญทางสถิติพบว่า

ตัวแปรด้านเพศ เพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ (2553) รัชวดี แสงมเหษณ์ (2560) และเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้ เนื่องจากว่าโดยธรรมชาติเพศชายถูกดึงดูดและกระตุ้นจากสิ่งเร้าตามสภาพแวดล้อมได้ง่ายกว่าเพศหญิง เช่น โดยส่วนใหญ่แล้วผู้เล่นเกมสออนไลน์เป็นเพศชาย เป็นต้น

สำหรับตัวแปรเรื่องระดับการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปโดยเฉลี่ยมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาไม่เกินปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์ (2553) เป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้ เนื่องจากผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่งผลทางตรงต่อแนวโน้มรายได้ของผู้ปกครองและวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาที่แตกต่างจากอีกกลุ่ม ดังนั้นจึงทรัพยากร



ทางการเรียนที่บ้าน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง (นพรัตน์ ไบยา, 2555) จึงมีแนวโน้มที่ดีกว่า และจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนต่อไป

สำหรับตัวแปรเรื่องทุนการศึกษา นักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับทุนการศึกษา เป็นไปตามสมมติฐานที่คาดไว้ เนื่องจากทุนการศึกษาเป็นเป้าหมายในการเรียนของนักเรียน ดังนั้นเพื่อให้เหมาะสมต่อทุนการศึกษาซึ่งเป็นเป้าหมายนักเรียนจึงมีแนวโน้มการเรียนที่ดี

ตัวแปรเรื่องความตั้งใจในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย เมื่อระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อเพิ่มขึ้นจะมีผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้น สอดคล้องกับสมมติฐานที่คาดไว้ เนื่องจากความตั้งใจในการศึกษาต่อจำเป็นต้องอาศัยผลการเรียนที่ดี และการที่นักเรียนมีความตั้งใจในการศึกษาต่อเป็นเป้าหมายที่ชัดเจนสำหรับการเรียนของนักเรียน เมื่อเป้าหมายชัดเจนก็สามารถตอบได้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร ดังนั้นแนวโน้มของนักเรียนที่มีระดับความตั้งใจที่สูงกว่าเลยส่งผลให้นักเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีกว่าตามไปด้วย

ตัวแปรเรื่องขนาดโรงเรียน นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณปภัช บรรณาการ (2561) และเป็นไปตามสมมติที่คาดไว้ เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีแนวโน้มที่จะได้รับงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การที่มีงบประมาณในการจัดสรรกิจกรรมต่าง ๆ ที่มากกว่า ส่งผลให้โรงเรียนขนาดใหญ่มีโอกาสดัง ๆ ในการพัฒนานักเรียนที่มากกว่าเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาพบว่าเพศที่ต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศชายมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำของผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เป็นต้น ควรให้ความสำคัญและปลูกฝังความสำคัญของการศึกษาให้แก่ นักเรียนเพศชาย และนักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

2) จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้รับทุนการศึกษาจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับทุนการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าทุนการศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของเด็ก ดังนั้นควรมีการเพิ่มทุนการศึกษาให้แก่เด็กเพิ่มขึ้น

3) จากการศึกษาพบว่าเมื่อระดับความตั้งใจในการศึกษาต่อเพิ่มขึ้นจะมีผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นหากเราสามารถเพิ่มระดับความตั้งใจของนักเรียนได้ก็สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ให้กับเด็กได้ดีขึ้น เช่น มีโครงการให้รุ่นพี่เข้ามาฝึกอบรมในการช่วยสร้างแบบอย่างทางการศึกษาต่อให้รุ่นน้อง มีโครงการอธิบายการศึกษาต่อแต่ละคณะและบทบาทในหน้าที่การงานในอนาคต เป็นต้น อย่างไรก็ตามในระดับความตั้งใจเป็นเรื่องด้านจิตใจและ



พฤติกรรมมนุษย์อาจให้ผู้ช่วยเชี่ยวชาญเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญตลอดจนเกิดความตั้งใจในการที่จะศึกษาต่อในอนาคต

4) จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดปานกลางจะมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนศึกษาอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นโรงเรียนที่มีขนาดปานกลางอาจจะต้องมีการให้ความสำคัญด้านกลยุทธ์ในการพัฒนาศักยภาพนักเรียนเพิ่มขึ้น ตัวอย่างเช่น การมอบทุนการศึกษาในสาขาวิชาด้านการศึกษาให้นักเรียนสู่ระดับมหาวิทยาลัยแล้วกลับมาบรรจุสอนพร้อมใช้ทุนที่โรงเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร ศรีเสนาพิลา. (2565). *แนวทางการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมของครัวเรือนยากจน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- แบงค์ งามอรุณโชติ และ ธิรภาพ พิกทอง. 2555. *สูงต่ำไม่เท่ากัน “ทำไมการศึกษาจึงเหลื่อมล้ำ”*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์ จำกัด
- ไสว วีระพันธ์ และ ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี. (2564). *ความปกติใหม่ทางการศึกษากับความเหลื่อมล้ำที่มากยิ่งขึ้น*. วารสารวิชาการรัตนบุศย์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พ.ค.-ส.ค. 2564) หน้า 69-83.
- ณปภัช บรรณาการ. (2561). *ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติการศึกษา. คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดรณี จำปาทอง. (2549). *การกระจายอำนาจทางการศึกษาของประเทศออสเตรเลีย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ สุวิมล เสงพัฒนา และพุดตาน พันธุเณร. (2555). *“ความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษาและมาตรฐานการคลังเพื่อขยายโอกาสการศึกษาให้เยาวชนยากจน”*. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนาศาสตร์ ปีที่ 6. Vol.1.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2553). *ความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษากับแนวโน้มของค่าจ้างในประเทศไทย*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. การสัมมนาวิชาการประจำปี 2553, 1 สิงหาคม 2565
- < http://tdri.or.th/wp-content/uploads/2012/10/sec3.1_paper.pdf>
- ทินลัคน์ บัวทอง. (2561). *การประเมินผลกระทบของความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรทางการศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนประถมศึกษาตอนต้นในจังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.



- นพรัตน์ ไบยา. (2555). *การประเมินความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิชาการวัดและการประเมินการศึกษา, ศึกษาศาสตร, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปึงปอนด์ รักอำนวยกิจ และ ศิริพงษ์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2558). “*งบประมาณการศึกษาฉบับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: ข้อค้นพบในประเทศไทย*”. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 9(2): 89-108.
- มัทยา บุตรงาม. 2555. *ความสัมพันธ์ระหว่างความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชวดี แสงมเหหมัด. (2560). *ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา : คุณภาพสังคมที่คนไทยมองเห็น*. วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 8(1), 33-66.
- วินิจ ฝาเจริญ และคณะ. (2564). “*ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของพลเมืองไทยวัยเรียนกับสถานการณ์การเรียนออนไลน์ในยุคไวรัสโควิด-19*”. วารสารปัญญาภิธาน ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2564) หน้า 1-14.
- วิลาสินี บุญทวี. (2552). *ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี*. สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมจิต แคนสีแก้ว , ทนงค์ศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ และคณะ. (2559). *ความเสมอภาคและโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่การสร้างคุณภาพชีวิต*. วารสารราชพฤกษ์ ปีที่ 14 ฉบับที่ 3, 10-17.
- สรวิชัย เย่าดัก. (2547). *การศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคม ค่าใช้จ่ายและเหตุผลสำหรับการตัดสินใจเข้าศึกษาของนักเรียนปริญญาตรีสถาบันราชภัฏกาฬสินธุ์*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สหทัย บุญเกียรติ. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาและการกระจายรายได้กับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช, 1 สิงหาคม 2565 ข้อมูลพื้นฐาน <http://www.nst1.go.th/home/2021/07/09/organization-history/>
- ลิเวชติ ศรีสุทธินากร. (2555). *วิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบเบส์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทุกระดับเมื่อตัวแปรมีความคลาดเคลื่อนจากการวัด: การศึกษาสถานการณ์จำลองแบบมอนติคาร์โลและข้อมูลจริง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี สันติพลวุฒิ และรศดา เวชฎาพันธุ์. (2558). *การประเมินผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษาการลงทุนพัฒนาเครื่องผลิตแผ่นข้าวตังของวิสาหกิจชุมชนโสธรพัฒนา จังหวัด*



- ฉะเชิงเทรา. วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์ ปีที่ 36 ฉบับที่ 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2558) หน้า 437-447.
- หัสนี อับดุลมาอิส. (2559). *ความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษารายจังหวัดในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรรณพ เยื้องไธสง และคณะ. (2565). “ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: สภาพการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19”. วารสารสังคมวิจัยและพัฒนา ปีที่ 4 ฉบับที่ 2. หน้า 13-29.
- อาทิตยา ศาลางาม. (2564). *ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา: ศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการบริหารการศึกษาระหว่างประเทศไทยและประเทศเวียดนาม*. สารนิพนธ์อักษรศาสตรบัณฑิต. คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อินทพร ศรีพรรณ. (2561). *การวิเคราะห์ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Ibourk A. & Amaghous J. (2012). “*Measuring Education Inequalities: Concentration and Dispersion-Based Approach (Lessons from Kuznets Curve in MENA Region)*”. World Journal of Education. Vol.2, No.6: 51-65.
- Theodore W. Schultz. (1961). “*Investment in Human Capital*”. The American Economic Review Vol.51, No.1: 1-17.
- Thomson, S. 2018. *Achievement at school and socioeconomic background-an educational perspective*. NPJ Sci Learn 3 (2018): 5.
- World Bank. (2014). *Inequality Lower Growth in a Latin America*. Washington DC: The World Bank.